

Sygn. akt III KRS 25/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania P.R.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 5 kwietnia 2017 r. w przedmiocie odmowy przeniesienia sędziego w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 października 2017 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z dnia 5 kwietnia 2017 r. odmówiła przeniesienia w stan spoczynku sędziego Sądu Okręgowego w [...] – P.R..

W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że sędzia P.R. pismem z 9 marca 2017 r. złożył wniosek o przeniesienie go w stan spoczynku na podstawie art. 70 § 1 i 2 w związku z art. 73 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.; dalej jako

„pusp”). Zgodnie z informacją przekazaną przez Prezesa Sądu Okręgowego w [...], sędziego P.R. pismem z 19 stycznia 2015 r. złożył prośbę o wystąpienie przez Kolegium Sądu Okręgowego do Krajowej Rady Sądownictwa z wnioskiem o przeniesienie go w stan spoczynku wobec niepełnienia służby sędziowskiej przez okres roku (art. 71 pusp). Kolegium Sądu Okręgowego na posiedzeniu w dniu 23 lutego 2017 r. negatywnie zaopiniowało ten wniosek i odmówiło wystąpienia do Krajowej Rady Sądownictwa o przeniesienie sędziego w stan spoczynku. Biorąc to pod uwagę i uwzględniając, że w sprawie brak jest orzeczenia lekarza orzecznika ZUS stanowiącego o uznaniu wnioskodawcy za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, Krajowa Rada Sądownictwa odmówiła przeniesienia sędziego w stan spoczynku, dzieląc stanowisko zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa zajęte na posiedzeniu w dniu 5 kwietnia 2017 r.

Sędzia P.R. złożył odwołanie od tej uchwały, zarzucając naruszenie art. 70 § 1 oraz art. 71 § 1 pusp, przez odmowę przeniesienia go w stan spoczynku mimo istnienia ku temu przesłanek, a także mającą istotny wpływ na rozstrzygnięcie obrazę przepisów postępowania, a w szczególności art. 30 ust. 1 i art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 976 ze zm.; dalej jako: „ustawa o KRS”).

Odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały przez przeniesienie go w stan spoczynku, ewentualnie o uchylenie tej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, między innymi, że Krajowa Rada Sądownictwa, odmawiając uwzględnienia jego wniosku z uwagi na nieprzedstawienie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, naruszyła art. 30 ust. 1 ustawy o KRS, zgodnie z którym w sprawach indywidualnych, w razie stwierdzenia braku dokumentu uniemożliwiającego rozpatrzenie sprawy, Przewodniczący zarządza jego uzupełnienie. Tymczasem odwołującego się nie wzywano do dołączenia orzeczenia lekarskiego. Ponadto, podstawą przeniesienia sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 70 pusp jest trwała niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego spowodowana chorobą lub utratą sił. Orzeczenia lekarzy orzeczników są zaś jedynie środkami dowodowymi podlegającymi ocenie w toku

postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa. W tym kontekście orzeczenia lekarza orzecznika nie można uznać za warunek konieczny przeniesienia sędziego w stan spoczynku. W świetle tych regulacji Rada miała obowiązek zbadania w sposób wnikliwy, z wyczerpaniem wszystkich możliwości dowodowych, czy zostały spełnione przesłanki przeniesienia skarżącego w stan spoczynku, wymienione w art. 70 § 1 pusp, a tego nie uczyniła.

Według odwołującego się, nakaz wszechstronnego rozważenia sprawy zobowiązywał też Krajową Radę Sądownictwa do zbadania, czy zachodzą przesłanki przeniesienia sędziego w stan spoczynku określone w art. 71 § 1 pusp, do zastosowania którego orzeczenie lekarza orzecznika jest zbędne. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2014., III KRS 48/14, brak lub negatywny wniosek kolegium właściwego sądu w przedmiocie przeniesienia w stan spoczynku sędziego, który z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku (art. 71 § 1 pusp), nie stanowi przeszkody do wydania przez Krajową Radę Sądownictwa decyzji w sprawie przeniesienia sędziego w stan spoczynku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, do obowiązków Rady należy rozpatrywanie wniosków o przeniesienie sędziego w stan spoczynku. Nie budzi wątpliwości, że sędzia P.R. złożył pismem z 9 marca 2017 r. wniosek o przeniesienie go w stan spoczynku na podstawie art. 70 pusp, co obligowało Radę do jego rozpatrzenia w świetle przesłanek określonych w tym przepisie i z uwzględnieniem dokumentów stwierdzających wymienione w nim okoliczności stanowiące podstawę przeniesienia sędziego w stan spoczynku. Nie ma zatem podstaw do stwierdzenia, że Rada była zobligowana do rozważenia z urzędu, czy nie zachodzą inne przesłanki przeniesienia sędziego w stan spoczynku wynikające z art. 71 § 1 pusp, pomimo braku wniosku w tym zakresie nie tylko ze strony kolegium właściwego sądu, ale i ze strony zainteresowanego sędziego. Wbrew twierdzeniom skarżącego, do żadnych innych wniosków nie uprawnia stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r., III KRS 48/14

(OSNP 2016 nr 10, poz. 136). Sąd Najwyższy stwierdzając, że „sędzia niezdolny do służby z powodu długotrwałej choroby i urlopu dla poratowania zdrowia, któremu przysługuje maksymalnie roczne gwarancyjne wynagrodzenie chorobowe (art. 94 § 1 pusp) i nieprzekraczający sześciu miesięcy płatny urlop dla poratowania zdrowia (art. 93 § 1 tej ustawy) oraz uprawnienie do rozpoznania możliwości i zasadności przeniesienia go w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 pusp, nie może być pozbawiony możliwości kontestowania niezłożenia stosownego wniosku przez właściwe kolegium przed KRS ani odwoławczej drogi sądowej od żadnej decyzji podjętej w tym przedmiocie”, wskazał bowiem, iż „także w razie braku lub negatywnego wniosku kolegium właściwego sądu, które w przedmiotowej sprawie nie przekazało żadnego wniosku KRS, Rada ma obowiązek wydania stosownej decyzji w przedmiocie przeniesienia w stan spoczynku”, ale „na wniosek sędziego, który ma prawo do zaskarżenia decyzji w każdej sprawie dotyczącej przeniesienia lub nieprzeniesienia go w stan spoczynku, a w odwołaniu od każdej decyzji wydanej na podstawie art. 71 § 1 pusp może podważać negatywne stanowisko i brak stosownego wniosku (także negatywnego) kolegium właściwego sądu”. Z tego wynika, że Rada ma obowiązek rozważyć możliwość przeniesienia sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 1 pusp także na wniosek sędziego, stawiającego zarzuty negatywnemu stanowisku kolegium, ale w żadnym razie nie prowadzi do konkluzji, że te rozważania Rada winna podjąć z urzędu, gdy sędzia wnosi o przeniesienie w stan spoczynku na innej podstawie prawnej, nie podważając negatywnego stanowiska kolegium i braku wniosku o przeniesienie go w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 1 pusp. Nie ma zatem podstaw do uznania za uzasadniony zarzutu naruszenia tego ostatnio wymienionego przepisu, jak również podniesionego w tym kontekście zarzutu naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS.

Zgodnie z art. 70 § 1 pusp, o którą to podstawę prawną skarżący oparł swój wniosek, sędziego przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek albo na wniosek właściwego kolegium sądu, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków. W świetle tego przepisu, warunkiem przeniesienia sędziego w stan spoczynku jest trwała niezdolność do pełnienia obowiązków z powodu choroby lub utraty sił. Środkiem dowodowym potwierdzającym tę

okoliczność, który powinien być załączony do wniosku (art. 38 ust. 2 pkt 1 ustawy o KRS), jest orzeczenie lekarza orzecznika ZUS. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, który Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni akceptuje, że sędziego w stan spoczynku przenosi wymieniony w ustawie organ, a nie lekarz orzecznik ZUS. Jego orzeczenie jest wprawdzie podstawowym dokumentem dla podjęcia uchwały, lecz podlega weryfikacji przez Radę. Dlatego też Rada obowiązana jest ocenić moc dowodową orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, dotyczącego trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego bądź prokuratora (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 stycznia 2005 r., III KRS 9/04, OSNP 2005 nr 12, poz. 182 oraz z dnia 5 listopada 2008 r., III KRS 4/08, LEX nr 658203, a także z dnia 3 lipca 2008 r., III PO 3/08, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 273). Inaczej rzecz ujmując, uzyskanie od lekarza orzecznika ZUS stosownego orzeczenia dotyczącego zdolności sędziego do pełnienia przez niego obowiązków służbowych jest niezbędnym elementem postępowania zainicjowanego wnioskiem o przeniesienie go w stan spoczynku, jednakże gdy orzeczenie to zostanie już wydane i przedstawione Krajowej Radzie, to podlega ono ocenie, przy wzięciu pod uwagę jego uzasadnienia, które musi przekonywać, że teza zawarta w sentencji tego orzeczenia posiada walor dowodowy, który jest niepodważalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r., III KRS 29/09, LEX nr 564900). Jeśli natomiast budzi wątpliwości, np. z uwagi na jego sprzeczność z pozostałą dostępną dokumentacją lekarską, to winno być poddane weryfikacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2012 r., III PO 4/12, LEX nr 1274987). Brak orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wyklucza zatem możliwość prowadzenia przez Radę dalszego postępowania dowodowego na okoliczność trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego, co czyni zarzuty skarżącego w tym zakresie nieuzasadnionymi.

Rację ma natomiast skarżący, że zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy o KRS, w sprawach indywidualnych, w razie stwierdzenia braku dokumentu uniemożliwiającego rozpatrzenie sprawy, Przewodniczący zarządza jego uzupełnienie w wyznaczonym terminie, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Jak już powiedziano w sprawie dotyczącej przeniesienia sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 70 § 1 pusp jednym z niezbędnych dokumentów

jest orzeczenie lekarza orzecznika ZUS (art. 38 ust. 2 pkt 1 ustawy o KRS). Brak odpowiednich dokumentów uniemożliwiający rozpatrzenie sprawy przez KRS ma charakter formalny i nie stanowi przeszkody do załatwienia sprawy, pod warunkiem jego usunięcia na wezwanie Przewodniczącego Rady. Skarżącego nie wzywano do uzupełnienia braku formalnego przez złożenie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, co stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 ustawy o KRS. Naruszenie to nie prowadzi jednak do uwzględnienia odwołania od zaskarżonej uchwały, albowiem w myśl art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej. Oznacza to, że zarzucając naruszenie przez Radę przepisów postępowania, odwołujący się musi wykazać, że popełnione uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Takiego wpływu skarżący nie wykazał, skoro nawet nie twierdzi, że dysponuje orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, które mogłoby być przedstawione Radzie. Takiego braku nie byłby więc w stanie uzupełnić także po prawidłowym wezwaniu go do przedłożenia tego dokumentu, bez którego to środka dowodowego nie jest możliwe podejmowanie dalszych czynności mających na celu stwierdzenie spełnienia przez sędziego przesłanki trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków z powodu choroby lub utraty sił (art. 70 § 1 pusp).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS orzekł jak w sentencji.